

sig selv, at den ene Tjener i samme Tilfælde giver Vielse, den anden ikke. Jeg troer, at der er en anden Vej til at vise Menighedens Medlemmer, at Præsten ikke billiger Alt, hvad der foregaaer i Livet, og at han holder paa en større Strengthed, end de borgerlige Love nu tillade ham at øve ved den umiddelbare Kirke-Disciplin. Han kan meget godt udføre den ham paalagte Embedshandling og sige, at han udfører den nødigen, men udfører den ifølge Loven, og han behøver paa ingen Maade at tilbageholde sin egen Mening om den sædelige eller kristelige Betydning af denne Handling, naar den begjæres af disse Personer, efter hvad der ved dem tidligere er foregaaet. Der blev sagt endnu, at det var en Praxis, en meget udbredt Praxis; men det er dog noget betænkeligt at sige, at det er en Praxis, hvad der aldrig er fremtraadt i nogen officiel eller anerkjendt Form — at sige, at det er en Praxis at udføre denne Handling paa en Maade, der ikke stemmer med Loven og saaledes, at der om den særegne Maade, hvorpaa Handlingen i det enkelte Tilfælde skal være foregaaet, aldrig er yttret det mindste Ord i de derom udfærdigede Vidnesbyrd; thi det veed jeg, at der aldrig er udfærdiget en Vielsesattest, hvori Præsten har sagt, at han har nægtet disse Personer den kirkelige, men givet dem den borgerlige Vielse. Præsten har attesteret, at han har viet dem, og Betskommende have været i deres gode Ret, naar de sagde: „Præsten har givet, hvad der paalaae ham at give os; Kirkens Vielse. Vi ere ikke borgerligt men kirkeligt viede; thi der har hidtil efter Loven kun bestaaet en Vielse; den vare vi efter de borgerlige Love berettigede til at fordre, og Præsten har vel ikke givet os noget Mindre end det, Loven paalagde ham at give os“. Jeg troer altsaa, at det er meget betænkeligt paa denne Maade, at fremdrage denne Praxis; men paa den anden Side erkjender jeg fuldkomment, at vi her ere i en Tilstand, hvori vi maae fare lempeligt med Kirkens Former og med dens Tjenere; vi maae fare lempeligt med dem, der i visse Tilfælde have fulgt en løsere Praxis, medens Enkelte af dem, — jeg sigter langtfra til den ædle Mand, der idag har fort Ordet — i en ikke fjern Tid vare saa strenge i at overholde

de foreskrevne Former, at de vare nærved at erklære Ritualet for ikke kirkeligt, og den Daab, hvorved et Ord i Ritualet var ubeladt eller maafee udtalt anderledes, end det forlangtes udtalt, for uchristelig. Vi skulle fare lempeligt; men det kunne vi vel ogsaa gjerne ville, og jeg troer ikke, at denne Lov — og jeg kommer tilbage til, hvad jeg i denne Sag udtalte forrige Gang — paa nogen Maade gjør nogen Forandring deri. Denne Lov opstiller en bestemt Form for, hvad den kalder den borgerlige Indstiftelse af Egtteskabet; den siger, at den tilstaaes visse Enkelte, og den siger, at den finder Sted under disse og disse Forskrifter og udføres paa den og den Maade. Den omtaler slet ikke, hvad der foregaaer hos Præsten i hans Kirke eller i hans Stue, hvor han er sammen med de 2 enkelte Folk, han sammenvier, hvis de nemlig vies hjemme hos ham selv. Hvad Præsten foretager, er ikke den borgerlige Indstiftelse af Egtteskabet, som denne Lov omtaler. Præsten foretager som Præst en Vielse i den Betydning, hvori Loven hidtil har anerkjendt den, og foretager den for Betskommende, som for Medlemmerne af hans Kirke; hvorvidt han anseer sig for berettiget til, ved at foretage denne Vielse, at aflade den Noget af dens kirkelige Høitidelighed og Værdighed, ja det faaer han først at afgjøre med sin egen Samvittighed, dernæst faaer han at afgjøre det med sine kirkelige Foresatte, og han faaer endnu at oppebie, om de i Fremtiden ville gribe mere ind, end de have gjort det hidtil, og han faaer at oppebie den Tid, da Kirkens Forsatning vil blive saaledes ordnet, at der vel ogsaa her vil kræves en større Bestemthed baade for Friheden og for den foreskrevne Regel. Jeg troer virkelig ikke, at det er sandt, at det forholder sig hermed, som med at spadser paa Bolden, og dernæst at blive henvist til at spadser paa en enkelt Deel af Bolden. Det forholder sig, naar jeg skulde blive i denne Lignelse, anderledes; det forholder sig saaledes, at Retten til at spadser paa Bolden vedbliver, og man luffer et Die for, om Folk spadser regelmæssigt paa Bolden, og iagttage, hvad derom er foreskrevet, eller de spadser lidt mindre regelmæssigt; men der er Nogle, der trænge til Bevægelse, og som sige: